

Idees

La gran decepció

Un alt dirigent polític català em comentava gairebé textualment, després d'un seguit de converses amb Zapatero, en què havia quedat literalment enlluernat: "Aquest no és un nacionalista espanyol. Aquest ens pot entendre." En el decurs d'aquestes converses, Zapatero li va fer tot de promeses que després va incomplir sistemàticament i que probablement ja eren falses en el mateix moment que les feia. Però en un primer cop d'ull, Zapatero li va semblar un polític diferent, un polític que podia fer grans coses.

Això li va passar a molta gent, polítics o no, socialistes o no. Zapatero els va semblar un polític nou i ambiciós, sense grans hipoteques ni grans essencialismes, que podia dur a terme transformacions urgents de l'estat. Va semblar un polític que podia enfrontar-se al conflicte basc sense apriorismes i amb voluntat real de resoldre'l i també un polític que podia conduir un trajecte cap a un estat plural, que reconegués les nacions, les llengües i les cultures que en formen part. Zapatero va generar unes enormes expectatives, entre els seus i també fora dels seus.

A la seva segona legislatura al govern espanyol, em fa l'efecte que aquestes expectatives personals posades en Zapatero s'han fos del tot. No parlo de resultats electorals ni de majories parlamentàries. Parlo d'un estat de gràcia que va acompanyar Zapatero durant un temps i que ha desembocat en una enorme decepció. Tots els aparents fronts de desglaç que s'havien produït en els primers temps de la primera legislatura s'han tornat a glaçar. A Euskadi, evidentment. Pel que fa a l'estructura política de l'estat, encara més. I, sobretot, pel que fa a la seva mentalitat, a la seva idea d'Espanya. Tot s'ha tornat a glaçar, però a més amb efectes retroactius: ara podem tenir dubtes seriosos que els senyals llençats en aquells primers mesos fossin certs i sincers. És obvi que Zapatero ha pitjat el fre i ha fet un tomb. El que no és obvi és que mai no hagués tingut ganes de pitjar l'accelerador.

Vicenç Villatoro

Escriptor

"Em fa l'efecte que les expectatives personals posades en Zapatero s'han fos del tot"

Perquè la més gran decepció que ha provocat Zapatero és la constatació general de la seva buidor, de la seva inanitat, de la seva frivolitat. Ara que Zapatero ho ha frenat tot, podríem pensar que és un llop que va aparèixer durant uns mesos disfressat amb la pell d'un xai. Jo no ho crec. Personalment, em semblen tan poc sinceres, tan conjunturals, tan oportunistes, les seves disfresses de pell de xai o de pell de llop... Em fa l'efecte que Zapatero és simplement una ambició picaresca disfressada, segons convingui, de xai, de llop o d'elefant si cal. No hi ha unes conviccions i un projecte profunds, que adopten en cada cas l'aparença que

convé. Hi ha una buidor velada per diverses disfresses i diversos relats. Però sota les disfresses i els relats no hi ha res de res. Potser el dirigent català tenia raó, en l'època –del tot passada– en què n'estava enlluernat: Zapatero no és un nacionalista espanyol. Però tampoc no és un no nacionalista. Tampoc no té una idea de l'Espanya plural. No és ni l'una cosa ni la contrària. Felipe Gonzalez era una cosa. Aznar també. Podien ser coses que no es agradaven, que ens repugnaven o que ens combatien. Em fa l'efecte que Zapatero no n'és cap. És aparença –i una aparença voluble– sense substància. No és que menteixi –quan va dir per exemple que donaria suport a l'estatut que sortís del Parlament de Catalunya–, és que per a ell la paraula és sempre dir el que creu que li convé en cada cas. Res que tingui relació amb la realitat.

No és un problema ideològic. No és que Zapatero agradi a les esquerres i desagradi a les dretes. És que d'una manera accelerada s'estén entre els uns i els altres la sensació que Zapatero és una carcassa buida, un buit envoltat de paraules amables, de promeses oportunistes i de frases altisonants. Un Zapatero que havia suscitat unes grans expectatives arreu pot acabar essent un problema. No tan sols per als nacionalistes que anomenen *perifèrics*, que van arribar a creure en algun moment en el seu potencial transformador. També per als interessos espanyols i fins i tot per als interessos socialistes. La gran decepció no es produeix entre els seus adversaris. Es produeix entre els qui hi van confiar. A Euskadi som on érem. Pel que fa a l'estructura de l'estat, hi ha estatuts nous, però no hi ha voluntat de complir-los. Pel que fa al reconeixement de la pluralitat i la diversitat, ens trobem en plena ofensiva uniformista. Cap expectativa positiva no s'ha complert. I ara arriba una crisi econòmica carregada d'expectatives negatives. A veure si aquestes seran les úniques que es compliran.

"D'una manera accelerada s'estén entre els uns i els altres la sensació que Zapatero és una carcassa buida, un buit envoltat de paraules amables, de promeses oportunistes i de frases altisonants"